

Име на защитената зона: Странджа

Код по Натура: BG00040

Описание на района на проучване

Защитена зона Странджа обхваща части от едноименната планина, разположена в най-югоизточната част на България. На юг и югозапад следва държавната ни граница с Турция, на изток - Черно море между гр. Царево и с. Резово, а на север върви по рида Босна, който е главен вододел между р. Велека и реките Ропотамо, Факийска, Изворска, Дяволска и Караагач. Главната река, протичаща през ОВМ, е Велека с нейния водосборен басейн. По-малка част от територията се пада на водосбора на граничната р. Резовска. Долината на р. Велека е обградена от ниски планински хълмове предимно обрасли със стари гори. Районът е слабо населен и сравнително слабо повлиян от човешкото присъствие. Странджа се характеризира с голямо разнообразие на местообитанията, като доминиращи са широколистните листопадни гори с подлес от лавровидни храсти и средиземноморски видове. Високите части са обрасли с дъбови гори от източен горун */Quercus polycarpa/*, благун */Quercus frainetto/*, цер */Quercus cerris/*, смесени с източен бук */Fagus orientalis/* и други дървесни видове. Естествени гори от източен бук с богат подлес от вечнозелени храсти заемат доловете и сниженията по склоновете. В подлеса на буковите и горуновите гори се срещат някои терциерни реликти - странджанска зеленика */Rhododendron ponticum/*, странджанска боровинка */Vaccinium arctostaphylos/*, странджанско бясно дърво */Daphne pontica/*, мушмула */Mespilus germanica/* и др. Откритите пространства са представени с мезотермни ливади, пасища, горски поляни, смесени със степни растителни съобщества от пасищен райграс */Lolium perenne/*, обикновен сеноклас */Cynosurus cristatus/*, броеничеста ливадина */Poa sylvicola/* и със значително участие на едногодишни бобови и житни треви от средиземноморски и субсредиземноморски тип. Изоставените ниви заемат голяма част от откритите пространства. Поречията са обрасли с крайбрежни храсталаци и горска растителност, главно бяла върба */Salix alba/*, тритичинкова върба */S. triandra/* и елша */Alnus glutinosa/* и периодично заливани участъци с хигрофитна и хидрофилна растителност. За приустийните части на реките Велека и Резовска са много характерни крайречните (лонгозни) гори с преобладаване на полски ясен */Fraxinus oxycarpa/*. Сравнително малък е относителният дял на крайбрежните скали и пясъчни плажове с псамофитна растителност, както и на земеделските площи (Бондев, 1991; Георгиев, 1993; Янков, 1993).

Проучваният район попада в землищата на селата Варвара, Синеморец, Малко Търново, Стоилово, Сливарово, Бръшлян и Младежко. Чрез трансектния метод и наблюдение от стационарни точки са проучени 34 квадрата (1X1 км)., в рамките на 11 дни. Общият брой на орнитологичните наблюдения е 1134.

Резултати от проучването на орнитофауната

Установени са общо 82 вида птици, от тях 18 са обект на опазване в защитената зона. Допълнително бяха събрани данни за още 2 целеви вид регистрирани от други автори през 2012 г. Таблица 1 представя резултатите за целевите видове в зоната, определени съгласно публикацията Орнитологични важни места в България и Натура 2000 (Костадинова, Граматиков 2007). Резултатите показват, че зоната запазва значенето си за повечето от видовете, за които е обявена. Необходими са допълнителни проучвания за някои видове със специфично поведение и/или

ограничено разпространение (таблица 18). Поради голямата площ на зоната и горските местообитания са необходими допълнителни проучвания за изясняване статуса и числеността на много от видовете. По-важни са следните промени и особености, които изискват актуализация на данните:

- Египетският лешояд е изчезнал като гнездящ
- Регистрирани са два нови приоритетни вида, които не са отбелязани в стандартният формуляр като гнездящи: речна рибарка (*Sterna hirundo*) и малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Таблица 18. Установени видове обект на опазване в защитената зона през 2012 г. и данни за видовете предмет на опазване към 2007 г.

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Обикновен буревестник <i>Puffinus yelkouan</i>	1-9	-	Необходимо е специализирано проучване за регистриране на вида
Малък корморан <i>Phalacrocorax pygmeus</i>	1	-	Видът е малочислен в зоната и за регистрирането му е необходимо допълнително проучване
Малък воден бик <i>Ixobrychus minutus</i>	1-9		Видът е малочислен в зоната и за регистрирането му е необходимо допълнително проучване
Червена чапла <i>Ardea purpurea</i>	1		Видът е малочислен в зоната и за регистрирането му е необходимо допълнително проучване
Черен щъркел <i>Ciconia nigra</i>	13-14	5	
Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i>	9	3	
Малък ястреб <i>Accipiter nisus</i>		12	Актуализация Натура 2000 формуляра за зоната, на база информацията от 2012
Осояд <i>Pernis apivorus</i>	10-12	9	
Египетски лешояд <i>Neophron percnopterus</i>	0-4		Изчезнал като гнездящ
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	4-6	1	
Обикновен мишелов	48-50	37	
Малък креслив орел <i>Aquila pomarina</i>	16-24	6	
Скален орел <i>Aquila chrysaetos</i>	5-7	Регистриран от други изследователи	
Малък орел <i>Aquila pennata</i>	3-5	4	
Черношипа ветрушка <i>Falco tinnunculus</i>	1	12	
Орко <i>Falco subbuteo</i>	2	Регистриран от други изследователи	

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Ловен сокол <i>Falco cherrug</i>	1		Възможно изчезнал
Речна рибарка <i>Sterna hirundo</i>	-	5	Актуализация Natura 2000 формуляра за зоната, на база информацията от 2012
Голяма пъструшка <i>Porzana porzana</i>	1-9		Необходимо е специализирано проучване за регистриране на вида
Ливаден дърдавец <i>Crex crex</i>	1-2		
Бухал <i>Bubo bubo</i>	7-9		Необходимо е специализирано проучване за регистриране на вида
Козодой <i>Caprimulgus europaeus</i>	100-1000		Необходимо е специализирано проучване за регистриране на вида
Земеродно рибарче <i>Alcedo atthis</i>	33-49	1	
Синявица <i>Coracias garrulus</i>	2-18		Видът е малочислен в зоната и за регистрирането му е необходимо допълнително проучване
Сив кълвач <i>Picus canus</i>	80	2	Местообитанията на вида не са били обект на проучване
Черен кълвач <i>Dryocopus martius</i>	13		Местообитанията на вида не са били обект на проучване
Сирийски пъстър кълвач <i>Dendrocopos syriacus</i>	68-340	2	
Среден пъстър кълвач <i>Dendrocopos medius</i>	830-1100	3	Местообитанията на вида не са били обект на проучване
Белогърб кълвач <i>Dendrocopos leucotos</i>	90-300		Местообитанията на вида не са били обект на проучване
Горска чучулига <i>Lullula arborea</i>	396-3970	9	
Полска бърбица <i>Anthus campestris</i>	7-34		Видът е малочислен в зоната и за регистрирането му е необходимо допълнително проучване в подходящи местообитания
Голям маслинов <i>Hippolais olivetorum</i>	40-270		
Ястребогушо коприварче <i>Sylvia nisoria</i>	42-58		
Полубеловрата мухоловка <i>Ficedula semitorquata</i>	100	-	Местообитанията на вида не са били обект на проучване
Червеногърба сврачка <i>Lanius collurio</i>	245-1270	57	
Черночела сврачка <i>Lanius minor</i>	40-130		
Градинска овесарка <i>Emberiza hortulana</i>	586-5850	9	

Бележки върху състоянието на местообитанията

Няма бележки върху местообитанията.

Установени заплахи

Регистрирано е изграждане на фотоволтаичен парк в близост до Малко Търново.

Снимков материал

Снимка 12 Тревни местообитания в Странджа

Снимка 13 Фотоволтаичен парк в Странджа, в близост до Малко Търново